

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/228729,Sluchacze-Instytutu-Trzeciego-Wieku-poznali-historie-Samuela-Willenberga.html>
27.02.2026, 00:50

[Następny](#)

[Powrót](#)

Słuchacze Instytutu Trzeciego Wieku poznali historię Samuela Willenberga

27 sierpnia 2025 r. w Przystanku Historia IPN w Warszawie zorganizowaliśmy wyjątkowe zajęcia edukacyjne dla słuchaczy Instytutu Trzeciego Wieku, poświęcone postaci Samuela Willenberga – żołnierza Wojska Polskiego, rzeźbiarza, pisarza, a także jednego z nielicznych ocalałych z niemieckiego obozu zagłady w Treblince oraz uczestnika buntu więźniów z 2 sierpnia 1943 roku.

28.08.2025

[II Wojna Światowa Instytut Trzeciego Wieku Samuel Willenberg](#)

Podczas zajęć Marika Lis z Centralnego Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego opowiedziała o tragicznych wydarzeniach II wojny światowej, prezentując biografię i twórczość artystyczną Samuela Willenberga.

W programie spotkania znalazły się m.in. projekcja fragmentów filmu dokumentalnego *Treblinka's Last Witness* (Ostatni świadek z Trebłinki) wyprodukowany przez WLRN Public Television for South Florida, analiza fragmentów książki *Bunt w Treblince*, a także omówienie symboliki poszczególnych rzeźb Willenberga, które stanowią nie tylko świadectwo historii, ale również głęboko osobistą formę upamiętnienia ofiar Zagłady.

Samuel Willenberg zmarł w 2016 roku w Izraelu, pozostawiając po sobie nie tylko świadectwa pisane, lecz także niezwykle poruszające dzieła sztuki, które do dziś przemawiają do sumień kolejnych pokoleń.

Instytut Trzeciego Wieku to projekt edukacyjny Biura Edukacji Narodowej IPN, skierowany do seniorów z Warszawy i Mazowsza. W ramach projektu realizowane są zajęcia dydaktyczne w zakresie historii XX w., historii filmu dokumentalnego XX w. i historii literatury.

Instytut Pamięci Narodowej zapowiada kontynuację cyklu spotkań edukacyjnych dla różnych grup wiekowych, mających na celu upowszechnianie wiedzy o ofiarach i świadkach XX-wiecznych totalitaryzmów.

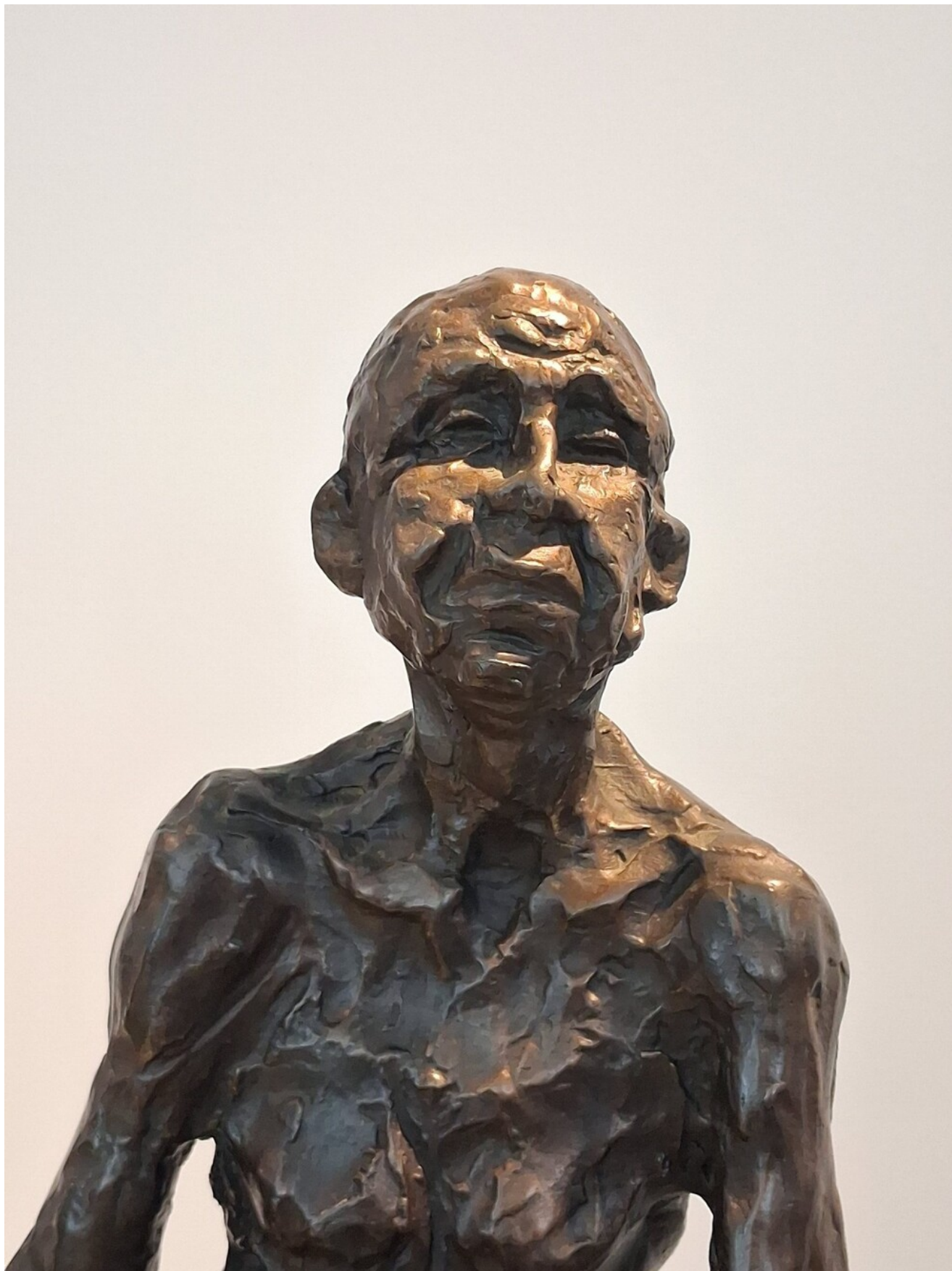
Wystawę można oglądać w Przystanku Historia IPN w Warszawie (ul. Marszałkowska 21/25) do 11 września 2025 r.

Słuchacze Instytutu Trzeciego Wieku poznali historię Samuela Willenberga – Warszawa, 27 sierpnia 2025. Fot. Blanka Kamińska-Pienkos (IPN)

Słuchacze Instytutu Trzeciego Wieku poznali historię Samuela Willenberga – Warszawa, 27 sierpnia 2025. Fot. Blanka Kamińska-Pienkos (IPN)

Słuchacze Instytutu Trzeciego Wieku poznali historię Samuela Willenberga - Warszawa, 27 sierpnia 2025. Fot. Blanka Kamińska-Pienkos (IPN)

Słuchacze Instytutu Trzeciego Wieku poznali historię Samuela Willenberga – Warszawa, 27 sierpnia 2025. Fot. Blanka Kamińska-Pienkos (IPN)

* * *

Samuel Willenberg urodził się w 1923 r. w Częstochowie, jako syn Maniefy z domu Popow i Pereca Willenberga.

W październiku 1942 r. przybył do obozu w Treblince w transporcie 6 tysięcy Żydów deportowanych z getta w Opatowie. Większość została natychmiast wysłana na śmierć; był jedynym, który pozostał przy życiu. Pierwszej nocy w obozie Willenberg usłyszał z oddali znajomy głos swojego szkolnego nauczyciela historii — profesora Meringa. Tej samej nocy Mering przekonywał Samuela: „Ty musisz stąd uciec, aby opowiedzieć światu, coś tutaj widział i co jeszcze zobaczysz. To będzie twoje zadanie”. Willenberg na własne oczy widział transporty z setkami tysięcy Żydów i tysiącami Romów oraz chwilę wysłania ich na śmierć w komorze gazowej. Los ten spotkał także jego siostry Itę i Tamarę. Chcąc pomścić zamordowanych i położyć kres machinie egzekucyjnej, więźniowie zorganizowali bunt. Willenberg wziął udział w rebelii, ale podczas ucieczki został postrzelony w nogę. Pomimo rany i ciągłego ostrzału udało mu się uciec z obozu i dotrzeć do Warszawy. Pod przybranym nazwiskiem Ignacy Popow („Igo”) walczył w Powstaniu Warszawskim.

Pięć lat po zakończeniu wojny wyemigrował do Izraela wraz z matką i żoną Adą Krystyną. Willenberg całym życiem wypełniał zadanie powierzone mu przez dawnego nauczyciela, dając świadectwo tego, co widział w Treblince. Wspomnienia o obozie i zbrojnej rebelii zapisał w książce „Bunt w Treblince” (1984). Wykonał szkice oraz rzeźby z brązu na kanwie wspomnień z miejsca kaźni.

Razem z żoną przez lata towarzyszył wycieczkom młodzieży z Izraela do Polski. Za swoją działalność podczas i po drugiej wojnie światowej Samuel Willenberg otrzymał najwyższe odznaczenia państwowe, w tym Order Wojenny Virtuti Militari, Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Walecznych, Warszawski Krzyż Powstańczy, Order Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Order Odrodzenia Polski oraz Medal Wojska Polskiego.

Polecamy:

- [Maciej Kwaśniewski: Bojownik w piekle i jego niezwykle rzeźby](#)
- [Wspomnienia Ady Krystyny Willenberg na portalu opowiedziane.ipn.gov.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

II wojna światowa

Warsztaty

Powiązane wiadomości

Wystawa „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga”